

Zmiany podstawy programowej w roku szkolnym 2024/2025 - biologia

Klasa V:

Z działu I. **Organizacja i chemizm życia** zaproponowano wykreślenie umiejętności wymienienia najważniejszych pierwiastków budujących ciała organizmów;

Z działu II. **Różnorodność życia** wykreślono:

- uzasadnienie potrzeby klasyfikowania organizmów;
- rozpoznawanie organizmów z najbliższego otoczenia, posługując się prostym kluczem do ich oznaczania;

Klasa VI:

Z działu II. **Różnorodność życia** wykreślono:

- przedstawianie drogi rozprzestrzeniania się i zasad profilaktyki chorób wywołanych przez wirusy takich, jak: ospa, świnka, AIDS.
- umiejętność wymienienia podstawowych form morfologicznych bakterii;
- przedstawianie drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób (gruźlica, salmonelloza) wywołanych przez bakterie;
- usunięto wszystkie zagadnienia z podrozdziału **Protisty**;
- wyjaśnianie znaczenie mchów w przyrodzie; planowanie i przeprowadzanie doświadczeń wykazujących zdolność mchów do chłonięcia wody;
- usunięto zagadnienia związane z organizmami **widlakowymi, skrzypowymi**;
- opisywanie modyfikacji korzeni, łodyg i liści jako adaptacji roślin okrytonasiennych do życia w określonych środowiskach;
- rozpoznawanie przedstawicieli rodzimych drzew liściastych;
- usunięto podrozdział o **parzydelkowcach**;
- wyjaśnianie znaczenia płazińców w przyrodzie i dla człowieka;
- przedstawianie znaczenia nicieni w przyrodzie i dla człowieka;

Klasa VII:

Z działu III. **Organizm człowieka** usunięto poniższe zagadnienia:

- Hierarchiczna budowa organizmu człowieka. Uczeń przedstawia hierarchizację budowy organizmu człowieka (komórki, tkanki, narządy, układy narządów, organizm).
- [Uczeń:] planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące rolę składników chemicznych kości;
- [Uczeń:] podaje przykłady schorzeń układu ruchu (skrzywienia kręgosłupa, płaskostopie, krzywica, osteoporoza);
- [Uczeń:] przedstawia miejsca trawienia białek, tłuszczów i cukrów; określa produkty tych procesów oraz podaje miejsca ich wchłaniania; planuje i przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi;

- [Uczeń:] analizuje skutki niedoboru niektórych witamin (A, D, K, C, B6, B12) i składników mineralnych (Mg, Fe, Ca) w organizmie oraz skutki niewłaściwej suplementacji witamin i składników mineralnych;
- [Uczeń:] podaje przykłady chorób układu pokarmowego (WZW A, WZW B, WZW C, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, zatrucia pokarmowe, rak jelita grubego);
- [Uczeń:] planuje i przeprowadza obserwację wpływu wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia tętniczego krwi;
- [Uczeń:] wskazuje lokalizację (na schemacie, rysunku, według opisu itd.) wybranych narządów układu odpornościowego: śledziony, grasicy;
- [Uczeń:] opisuje sposoby nabywania odporności (czynna, bierna, naturalna, sztuczna);
- związane z konfliktem serologicznym;
- [Uczeń:] określa AIDS jako zaburzenie mechanizmów odporności;
- [Uczeń:] planuje i przeprowadza obserwację wpływu wysiłku fizycznego na zmiany częstości oddechu;
- [Uczeń:] uzasadnia konieczność okresowego wykonywania badań kontrolnych moczu;
- [Uczeń:] porównuje rolę współczulnego i przywspółczulnego układu nerwowego;
- [Uczeń:] przedstawia negatywny wpływ na funkcjonowanie układu nerwowego niektórych substancji psychoaktywnych: narkotyków, środków dopingujących, dopalaczy i niektórych leków. (Pozostawiono alkohol i nikotynę.)
- zagrożenie astygmatyzmu;
- [Uczeń:] wyjaśnia, dlaczego nie należy bez konsultacji z lekarzem przyjmować preparatów i leków hormonalnych;
- [Uczeń:] opisuje fazy cyklu miesięczkowego kobiety;
- [Uczeń:] wyjaśnia wpływ różnych czynników na rozwój zarodka i płodu;
- [Uczeń:] przedstawia zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową;

W rozdziale IV. **Homeostaza** zrezygnowano z przedstawiania zdrowie jako stan równowagi środowiska wewnętrznego organizmu oraz choroby jako zaburzenia homeostazy.

Klasa VIII:

Z rozdziału V. **Genetyka** usunięto poniższe treści:

- [Uczeń:] podaje przykłady chorób sprzężonych z płcią (hemofilia, daltonizm) i przedstawia ich dziedziczenie;
- [Uczeń:] podaje przykłady czynników mutagennych (promieniowanie UV, promieniowanie X, składniki dymu tytoniowego, toksyny grzybów pleśniowych, wirus HPV);
- treści związane z fenylketonurią;

Rozdział VII. **Ekologia i ochrona środowiska** będzie uboższy o następujące zagadnienia:

- dokonywanie obserwacji liczebności, rozmieszczenia i zagęszczenia wybranego gatunku rośliny zielnej w terenie;

- [Uczeń:] przedstawia porosty jako organizmy wskaźnikowe (skala porostowa), ocenia stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki, wykorzystując skalę porostową;
- [Uczeń:] przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;

Z działu VIII. **Zagrożenia różnorodności biologicznej** usunięto podawanie przykładów gospodarczego użytkowania ekosystemów.